

ПОСТАТІ, ПОДІЇ, ПОВІДОМЛЕННЯ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛАНДШАФТОЗНАВЕЦЬ –
ВАЛЕРІЙ МИКОЛАЙОВИЧ ПЕТЛІН
(ДО 75-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ)

Валерій Миколайович Петлін – доктор географічних наук, професор, відомий український вчений, теоретик-експериментатор в галузі знань «Природничі науки». Народився у м. Кривий Ріг Дніпропетровської області у сім'ї геологів. У 1976 р. закінчив географічний факультет Львівського державного університету імені Івана Франка. Одні із перших експериментальних ландшафтознавчих досліджень здійснював, працюючи інженером Чорногірського географічного стаціонару Львівського державного університету у 1979-1988 рр. У 1988 р. у відділенні географії

АН УРСР захистив кандидатську дисертацію на тему: «Динаміка і розвиток природних територіальних комплексів Чорногірського ландшафту»; у 1999 р. в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова – докторську дисертацію «Закономірності організації ландшафтних фацій».

Працював на посадах асистента, доцента, професора кафедри фізичної географії Львівського державного (з 1999 р. національного) університету імені Івана Франка. У 2008-2016 рр. очолював кафедру конструктивної географії і картографії Львівського національного університету імені Івана Франка. З 2017 р. – професор кафедри фізичної географії Східноєвропейського (з жовтня 2020 р. Волинського) національного університету (ВНУ) імені Лесі Українки. 2018 -2021 рр. – голова спеціалізованої вченої ради за спеціальністю 11.00.11 – «Конструктивна географія і раціональне використання природних ресурсів» ВНУ імені Лесі Українки; почесний член Українського географічного товариства; дійсний член національного комітету географів України при НАН України; голова Українсько-американського благодійного фонду «Сейбр-Світло»; член редакційної колегії: «Українського географічного журналу» Інституту географії НАН України, фахових видань, зокрема Географічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки, Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Географія; науковий керівник аспірантів.

Професором Петліним В. М. здійснена багатогранна наукова діяльність пов'язана з розвитком теоретико-методологічних і методичних засад конструктивної географії, ландшафтно-екологічної експертизи, теоретичного і експериментального ландшафтознавства, вивченням закономірностей динаміки, розвитку та організації територіальних природних систем, стратегії та синергетики ландшафту, конструктивного методу застосування теорії полів для дослідження ландшафтних систем.

Під науковим керівництвом Петліна В. М. захищено 1 доктора географічних наук та 9 кандидатів географічних наук. Він автор понад 240 наукових праць, в т.ч. – 38 монографій, 1 підручника, 7 навчальних посібників, статей у фахових виданнях України, в т.ч. наукових праць у виданнях, що індексуються наукометричними базами Scopus, Web of Science.

На сучасному етапі наукова діяльність Валерія Миколайовича зосереджена на розв'язанні фундаментальних проблем теоретичного ландшафтознавства, що базуються на синергетичному підході та концепції про природні територіальні системи (ПТС). До пріоритетних завдань його досліджень належать: обґрунтування механізмів організації ПТС через призму симетрії та асиметрії; розробка теорії внутрішньої впорядкованості та інваріантності природних територіальних систем; концептуалізація явища емерджентності як здатності ПТС набувати нових, якісно вищих властивостей, що не зводяться до суми властивостей їхніх компонентів; вивчення ролі зовнішніх та внутрішніх порушень у перетворенні натуральних систем на антропогенні, що має особливу актуальність в умовах сучасних кризових впливів; створення теоретичної бази катастроф у природних територіальних системах; формування візії розвитку географії до 2050 року, де акцент зміщується на міждисциплінарність, цифровізацію та здатність науки відповідати на глобальні виклики людства.

*Колектив кафедри фізичної географії
Волинського національного університету імені Лесі Українки*

Редколегія часопису

З ЮВІЛЕЙНОЮ РІЧНИЦЕЮ

Вітаємо з Днем народження членкиню редколегії, докторку економічних наук, професорку, завідувачку кафедри готельно-ресторанної справи та туризму Національного університету біоресурсів і природокористування України **Мельниченко Світлану Володимирівну!**

Світлана Володимирівна у 1993 р. закінчила торговельно-економічний факультет Київського торговельно-економічного інституту (тепер національного університету) за спеціальністю "Економіка, організація і управління в торгівлі і громадському харчуванні".

З 1993 р. працювала у КНТЕУ, поєднуючи викладацьку роботу з навчанням в аспірантурі, а з часом – і в докторантурі. У 1997 р. захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук, у 2008 р. – докторську дисертацію. У 2001-2003 рр. поєднувала посади доцентки та заступниці декана факультету ресторанно-готельного та туристичного бізнесу. У 2003-2006 рр. – завідувачка кафедри готельно-ресторанного та туристичного бізнесу. З 2006 р. поєднувала роботу на посаді професора кафедри готельно-ресторанного та туристичного бізнесу з роботою начальника науково-дослідної частини КНТЕУ. У 2012 р. – 2022 р. – проректорка з наукової роботи КНТЕУ. З 2023 р. і до цього часу – завідувачка кафедри готельно-ресторанної справи та туризму Національного університету біоресурсів і природокористування України, м. Київ.

Світлана Володимирівна – відома в Україні і зарубіжжі дослідниця сфери туризму та готельно-ресторанної справи. Вона є авторкою та співавторкою понад 550 наукових і навчально-методичних праць, з них: 18 монографій (8 колективних), 14 підручників і навчальних посібників, понад 340 статей і тез доповідей, 210 навчально-методичних праць.

29 статей опубліковано у виданнях, що включені до міжнародних наукометричних баз даних Scopus і Web of Science.

Світлана Володимирівна підготувала 9 кандидатів наук, керує науковою роботою бакалаврів, магістрів та аспірантів. Є керівником та виконавцем понад 20 науково-дослідних робіт і проєктів, що виконувалися або виконуються за кошти державного бюджету України, а також ініціативних тем.

Вона є членкинею редакційних колегій наукових журналів, організаторкою та активною учасницею міжнародних, всеукраїнських та університетських конференцій, конгресів, симпозіумів, круглих столів.

З 2009 по 2019 рр. Світлана Володимирівна виконувала обов'язки вченої секретарки секції «Економіка» Наукової ради Міністерства освіти і науки України.

За відмінну багаторічну працю відзначена Нагрудним знаком «За наукові та освітні досягнення» (2019 р.), є переможцем конкурсу «Кращий науковець НУБіП України» (2026 р.).

Редколегія журналу бажає високоповажній Світлані Володимирівні міцного здоров'я і щастя, безпеки і достатку, натхнення і нових творчих здобутків, нових талановитих учнів, родинного тепла і затишку, мирного майбутнього в нашій незалежній Україні!

З роси і води! Многая літа!

ВІТАЄМО ВАСИЛЯ ФЕСЮКА З 50-ТИ РІЧЧЯМ

9 січня 2026 року виповнилося 50 років відомому українському науковцю-географу, геоекологу, гідроекологу, доктору географічних наук, професору кафедри фізичної географії Волинського національного університету імені Лесі Українки **Фесюку Василю Олександровичу**.

Народився та провів дитинство він в м. Луцьку. В 1998 р. закінчив Волинський державний університет імені Лесі Українки за спеціальністю «Географія».

З 2002 р. навчався в аспірантурі Луцького національного технічного університету за спеціальністю «Екологія». Згодом працював в цьому університеті на посадах асистента, старшого викладача, доцента та професора до 2015 р.

В 2002 р. в спецраді Київського національного університету імені Тараса

Шевченка захистив кандидатську дисертацію на тему «Водогосподарський комплекс м. Луцька - модель сучасного стану водокористування міст України».

В 2008 р. в спецраді Львівського національного університету імені Івана Франка захистив докторську дисертацію на тему «Формування і розвиток екосистем великих міст Північно-Західної України». В 2010 р. отримав звання професора кафедра екології.

З 2015 р. по 2025 р. очолював кафедру фізичної географії Волинського національного університету імені Лесі Українки, а з листопада цього року працює на посаді професора даної кафедри.

Сфера наукових інтересів В.О. Фесюка: конструктивна географія, геоекологія, гідрологія, гідроекологія, ГІС та ДЗЗ, моделювання і прогнозування стану довкілля, data science та AI в географії, гідрології та екології. В авторському доробку професора 14 монографій, підручник з грифом МОН України, понад 250 наукових публікацій, 10 з яких опубліковані у наукових виданнях, що індексуються міжнародною науково-метричною базою (МНМБ) Web of Science, 10 – МНМБ Scopus.

Протягом останніх років був керівником господарсько-договірних тем «Розроблення регіональної схеми формування екомережі Волинської області», «Наукове обґрунтування розробки схеми локальної екологічної мережі Луцької міської об'єднаної територіальної громади», «Наукове обґрунтування розробки схеми локальної екологічної мережі Ковельської міської об'єднаної територіальної громади», НДР «Оцінка гідроекологічного стану і регіональні проблеми раціонального використання та охорони вод Волинської області» (номер держреєстрації 0122U000943), «Гідроекологічний стан і регіональні проблеми використання та охорони вод Північно-Західної України в контексті зміни клімату» (номер держреєстрації 0125U003992), експертом у міжнародних проектах «Promoting sustainable livestock production and ecosystem conservation in Northern Ukraine», «Global Biodiversity Framework Early Actions Support» та інших.

Член редколегії фахових наукових видань «Географічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки», «Ландшафтознавство», «Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка», спеціалізованої вченої ради по захисту кандидатських та докторських дисертацій Д 35.051.08 у Львівському національному університеті імені Івана Франка. Експерт Національного

агенства забезпечення якості вищої освіти з 2019 р.

В.О. Фесюк неодноразово був членом, співголовою оргкомітету міжнародних, всеукраїнських та регіональних конференцій. Багато робить задля популяризації ВНУ імені Лесі Українки, в т.ч. серед потенційних абітурієнтів. З 2015 р. був головою журі на обласному та всеукраїнському турах юних географів, конкурсах-захистах учнівських наукових робіт МАН з географії та наук про Землю.

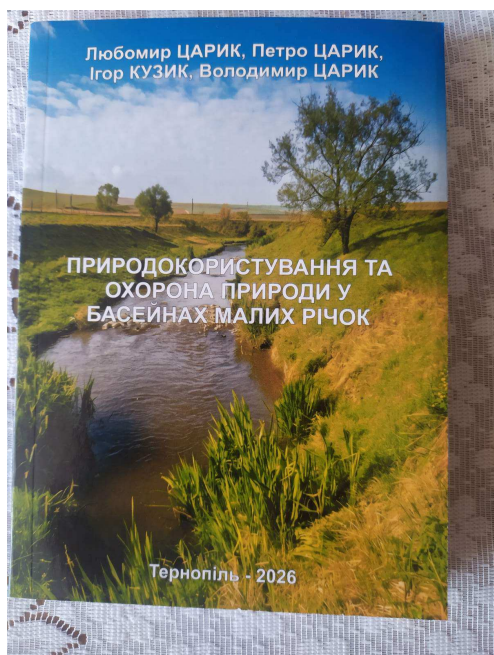
За багаторічну сумлінну працю та досягнення в навчальній і науковій роботі В.О. Фесюку неодноразово оголошувались подяки ректора (2017 р., 2021 р., 2024 р.). У 2021 р., 2023 р., 2024 р. оголошено подяки Управління освіти і науки Волинської ОДА. В 2008 р. нагороджений нагрудним знаком «Відмінник освіти України», в 2026 р. - Подякою МОН України.

*Колектив кафедри фізичної географії
Волинського національного університету імені Лесі Українки*

Редколегія часопису

РЕЦЕНЗІЯ

на монографію Царика Л., Царика П., Кузика І., Царика В.
«Природокористування та охорона природи у басейнах малих річок» (видання третє,
доповнене і перероблене)

Актуальність теми. Малі річки є «капілярами» гідрологічної мережі, і саме вони першими реагують на кліматичні зміни та антропогенний тиск. У контексті глобального потепління та інтенсивного агровиробництва на Поділлі, дослідження авторів є своєчасним. У монографії запропоновано не лише теоретичний аналіз, а конкретні моделі виходу з екологічно напруженої ситуації у плані оптимізації природокористування для басейнів річок Нічлава, Джурина, Гнізна та Бариш.

Серед найважливіших доробків авторів варто відмітити:

1. Комплексний підхід: Автори майстерно поєднують історико-географічний аналіз (від XVIII ст.) з сучасними методами дистанційного зондування та польовими експедиціями.
2. Глибока діагностика проблем: У роботі детально описано наслідки «тотальної» меліорації радянських часів. Вражають дані про басейн річки Бариш, де 80% території зазнало впливу осушення, що призвело до деградації ґрунтів та зникнення витоків приток.
3. Методологічна новизна: Розрахунок коефіцієнта антропогенної трансформації дозволив авторам чітко розмежувати території за ступенем змінності — від «середньо змінених» до тих, що перебувають у «передкризовому» стані.
4. Практична цінність: Монографія не обмежується констатацією фактів. Автори пропонують конкретні оптимізаційні заходи:
  - 1) Зменшення розораності земель (наприклад, у басейні Джурина — на 19%).
  - 2) Заліснення крутих схилів.
  - 3) Створення нових об'єктів ПЗФ (наприклад, РЛП «Бариський» або заказник «Над Джурином»).

Структура та виклад. Книга логічно структурована: від теоретичних засад басейнового підходу до детальних характеристик конкретних річок. Особливої уваги заслуговують картографічні матеріали та схеми (наприклад, рис. 2.1 та 2.4), які наочно демонструють дисбаланс між природними та антропогенними угіддями.

Висновок. Дана монографія є важливим внеском у геоекологічну науку. Вона буде корисною не лише науковцям та студентам, а й керівникам територіальних громад, які в умовах децентралізації отримали повноваження самостійно вирішувати екологічні проблеми на своїх територіях.

Рекомендація: Праця заслуговує на високу оцінку та може бути використана як методологічна основа для розробки стратегій сталого розвитку річкових басейнів малих річок України.

Рецензент:
доктор географічних наук, професор

М.Сивий